

lum Lepidus contra Catulum †ob metum Siciliae ex-
3 pugnatae. tertium bellum Caesar et Pompeius: belli
species magis quam causa fuit negatus a senatu Cae-
sari consulatus, ceterum utriusque aemulatio et cupi-
5 ditas imperii occupandi. nam cum secundum mores
legemque maiorum[que] dimisso exercitu venire in
urbe<m> Caesar deberet et docere senatum de rebus
a se gestis atque ita triumphum consequi, simulans
se gratiam timere Pompei negavit se missurum exer-
10 citum, nisi consularibus comitiis ratio absentis sui po-
sita fuisset. quam ob rem hostis a senatu iudicatus
statuit id bello vindicare; ac sic non consulatum modo
ac triumphum sed totum populi Romani imperium
4 redegit in suam potestatem. quartum bellum Caesar
15 Augustus adversus complures duces: contra Pompe-
ium iuvenem bona paterna repetentem, mox adversus
Cassium et Brutum in ultionem interempti patris,
deinceps adversus Antonium et Cleopatram ultro bel-
lum patriae inferentis.

41 (Bellorum genera sunt quattuor: gentile quod cum
21 externis geritur *ut Romani ***; sociale quod ****)
ut Romani cum Latinis Athenienses cum Lacedaemo-